ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА.

№ 78.

KURYER WILEŃSKI

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ВТОРНИКЪ, 5-го Октября.— 1848 — Wilno. WTOREK, 5-go Października.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 30-го Сентября.

Въ Высочайшемъ Указѣ, послѣдовавшемъ въ 27 день Августа с. г. на имя Г. Министра Финансовъ, изображено:

Согласно съ представленіемъ вашимъ, разрѣшаю васъ, на основаніи Указа Правительствующему Сенату 30 Іюня сего года, приступить къ выпуску въ обращеніе XVII, XVIII и XIX разрядовъ билетовъ Государственнаго Казначейства, на девять милліоновъ руб. сер., съ назначеніемъ теченія процентовъ по онымъ съ 1 го Сентября сего года; о чемъ имѣете вы учинить надлежащее распоряженіе и донести Правительствующему Сенату.

На подлинномъ собственною ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА рукою подписано:

НИКОЛАЙ.

Въ Петергофѣ,
27-го Августа 1848 года.

—

Дѣвицы Елисавета *Мезенцова* и Софія *Лодомирская* Всемилостивѣйше пожалованы во Фрейлины къ Ея Императорскому Величеству.

— Дѣвица Марія *Воейков* Всемилостивѣйше пожалована во Фрейлины къ Ея Императорскому Высочеству, Великой Княгинѣ Александрѣ Іосифовнѣ.

—

Въ Четвертокъ, 23-го Сентября, скончался здѣсь, къ общему и искреннему сожалѣнію, послѣ двадцатидневной болѣзни, Предсѣдательствовавшій въ Государственномъ Совѣтѣ и Комитетѣ Гг. Министровъ, Генералъ-Адъютантъ, Генералъ отъ Кавалеріи Графъ Василій Васильевичъ *Левашовъ*. Государь лишился въ немъ преданнаго и ревностнаго слуги; Государство—просвѣщеннаго, опытнаго, правдиваго сановника; семейство - нѣжнѣйшаго отца; подчиненные—справедливаго, снисходительнаго и внимательнаго начальника. Во всѣхъ отношеніяхъ потеря сего доблестнаго мужа прискорбна и невознаградима.

— Скончавшійся Генералъ отъ Артиллеріи *Герстенцвейгъ*, исключается изъ списковъ.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 30-go Września.

W Najwyższym Ukazie, wydanym 27-m Sierpnia ter. roku do P. Ministra Skarbu, wyrażono:

Stosownie do waszego przełożenia, Upoważniam was, na zasadzie Ukazu Rządzącego Senatu 30 Czerwca ter. roku, przystąpić do puszczenia w obieg XVII, XVIII i XIX Seryi biletów Podskarbstwa Państwa, na dziewięć milionów rubli srébrem, z naznaczeniem liczenia od nich procentów od 1-go Września ter. roku; o czém macie uczynić należyte rozporządzenie i donieść Rządzącemu Senatowi.

Na oryginale własną Jego Cesarskiej Mości ręką podpisano:

NIKOŁAJ.

Peterhof,
27-go Sierpnia 1848 roku.

—

Panny: Elżbieta *Miezieńcow* i Zofia *Łodomirska*, Najłaskawiéj mianowane zostały Frejlinami Jej Cesarskiej Mości.

— Panna Marya *Wojejkow* Najłaskawiéj mianowaną została Frejliną Jej Cesarskiej Wysokości Wielkiej Xiężny Alexandry Józefówny.

—

We Czwartek, d. 23-go Września, umarł tu, z powszechnym i głębokim żalem, po 20-sto-dniowéj chorobie, Prezydujący w Radzie Państwa i Komitecie PP. Ministrów, Jenerał-Adjutant, Jenerał Jazdy, Hrabia *Bazyli Lewaszow*. Monarcha traci w nim wiernego i gorliwego sługę; Państwo— światłego, doświadczonego i sprawiedliwego urzędnika; rodzina— najtkliwszego ojca; podwładni— sprawiedliwego, przystępnego i względnego zwierzchnika. We wszystkich względach strata tego dostojnego męża jest dotkliwa i nienagrodzona.

— Zmarły Jenerał Artylleryi *Gerstenzweig*, wykreśla się ze spisów służby.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Австрія.

Вѣна, 27 Сентября.

Его Величество Императоръ издалъ два манифеста, къ Венгерцамъ и къ войскамъ находящимся въ Венгріи. Въ первомъ изъ сихъ манифестовъ, Его Величество объявляетъ, что послѣдніе происшествія въ Венгріи открыли случай неблагомыслящимъ наводить сомнѣніе на его намѣренія, посягать на неоспоримыя преимущества короны и разсѣвать ужасъ и недовѣрчивость. Почему Е. В. считаетъ своею обязанностію откровенно объявить Венгерцамъ свое мнѣніе. Въ Мартѣ мѣсяцѣ сего года, по представленію венгерскихъ штатовъ, высочайше утверждены были новыя постановленія, сообразныя съ духомъ времени, съ тѣмъ однако же, что тѣсная связь Венгріи съ австрійскими владѣніями отнюдь нарушена не будетъ, равно какъ и преимущества присвоенныя разнымъ сословіямъ. Но вышло противное; доказательствомъ того: преслѣдованіе Евреевъ, присвоеніе частной собственности общинами, и многія другія злоупотребленія, кои Императоръ рѣшился искоренить. Его Величество съ негодованіемъ усматриваетъ, что назначенные имъ коронные чиновники совратились съ истиннаго пути. Стремленія ихъ содѣлались явными по непосредственнымъ сношеніямъ съ чужестранными правительствами, по содѣйствію непріятелю, напавшему на италіянскія области, и наконецъ по проектамъ новаго положенія о рекрутскомъ наборѣ, объ устройствѣ административной части ко вреду короны, и о выпускѣ бумажныхъ денегъ. На всѣ сіи мѣры Его Величество объявилъ рѣшительный отказъ. Относительно кроатскихъ дѣлъ, Е. В. объявляетъ, что изъ происшедшаго тамъ движенія оказывается, что все народонаселеніе, а не возмущенная часть онаго, какъ утверждаютъ Венгерцы, хочетъ сохранить свою народность, и что невозможно отказать имъ въ томъ, что предоставлено всѣмъ прочимъ племенамъ, подвластнымъ Австріи. Но какъ возникшіе споры не могли быть улажены миролюбивымъ образомъ, то должно употребить всѣ мѣры, какія будутъ во власти правительства для укрощенія междоусобной войны. Въ заключеніе Императоръ присовокупляетъ, что какъ съ одной стороны желаетъ онъ сохранить дарованныя народу преимущества, такъ съ другой, будетъ охранять права короны, въ томъ убѣжденіи, что это единственное средство къ удержанію въ согласіи враждебныя народности.

Въ воззваніи къ войску, Императоръ, ссылаясь на предъидущій манифестъ къ Венгерцамъ, намѣкаетъ объ усиліяхъ, съ какими старались разстроить армію, подговаривая нижнихъ чиновъ вступать въ подвижную гвардію; почему увѣщаваетъ войска, чтобы соблюдали ненарушимую вѣрность, и чтобы рѣшеніе Кроатско-Венгерскаго дѣла предоставили законному порядку и удержались отъ враждебныхъ дѣйствій. Оба сіи манифеста состоялись въ Шенбруннѣ, 22 с. м.

— Третьяго дня, въ засѣданіе сейма, замѣчено, что ни одинъ изъ журналистовъ не находился въ залѣ; президентъ объяснилъ это обстоятельство, объявивъ, что 61 издатель журналовъ протестовали противъ распоряженія квесторовъ, кои, назначивъ для нихъ особый входъ въ залу, отдѣлили ихъ отъ депутатовъ. Протестъ сей, какъ оскорбительный для членовъ собранія, переданъ квесторамъ, для представленія по оному объясненія въ слѣдующее засѣданіе.

— Императорскимъ рескриптомъ, генералъ-лейтенантъ гр. Ламбергъ, назначенъ полномочнымъ королевскимъ военнымъ коммиссаромъ въ Венгріи и главнокомандующимъ всѣхъ войскъ тамъ расположенныхъ, не исключая и кроатскихъ. Импеторъ постановилъ усмирить междоусобія, повелѣлъ пріостановить военныя дѣйствія между воюющими сторонами и предписалъ войскамъ находящимся въ Моравіи вступить въ Венгрію, чтобы укротить возставшихъ Славянъ.

— Графъ Майлатъ назначенъ временно намѣстникомъ Венгріи.

— Эрцгерцогъ Стефанъ, выѣхалъ отсюда вчера вечеромъ въ Берлинъ.

— Въ журналѣ австрійскаго Ллойда помѣщаютъ важное извѣстіе о вступленіи Іеллашича въ Штульвейсенбургъ, гдѣ онъ былъ радушно принятъ жителями и городскою гвардіею. Слышно также, что 12,000 человѣкъ Венгерскаго войска, въ томъ числѣ

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Austrya.

Wiedeń, 27 września.

Cesarz Jego Mość wydał dwie odezwy: do Węgrów i do wojsk w Węgrzech stojących. W pierwszej, J. C. Mość oświadcza, iż ponieważ świeże wypadki w Węgrzech podały sposobność źle myślącym do podejrzywania Jego zamiarów, nastawania na niezaprzeczone prawa korony i rozsiewania trwogi i nieufności; powinnością zatém Monarchy jest otwarcie objawić Węgrom swe zdanie. W Marcu r. b., na przedstawienie Stanów Węgierskich, udzielono Cesarskie zatwierdzenie nowym prawom i urządzeniom, bardziej stosownym do obecnego ducha czasu; pod tym jednakże warunkiem, iż ścisły związek Węgier z krajami dziedzicznemi, w niczém naruszony nie będzie, równie jako też prawa pojedyńczych stanów i osób. Inaczéj jednak się stało; dowodem zaś tego, są prześladowania Żydów, przywłaszczenie własności prywatnych przez gminy, i mnóstwo innych nadużyć, którym Cesarz stanowczo zapobiedz postanowił. Ale z największém oburzeniem J. C. M. ujrzał, iż ci właśnie, których powołał na doradzców korony, oddalali się od drogi prawem wytkniętéj. Ich dążenia wykazały się jawnie w zawiązywaniu bezpośrednich stosunków z rządami obcemi, w udzielaniu pomocy nieprzyjacielowi, najeżdżającemu Cesarskie prowincye Włoskie, i nareszcie w projektach do prawa o nowém rekrutowaniu, w urządzeniach administracyjnych, naruszających prawa korony, i w zamierzonem puszczeniu w obieg pieniędzy papierowych. Przeciw wszystkim tym środkom Cesarz Jego Mość oświadcza się stanowczo. Co do kwestyi Kroackiéj, Monarcha oświadcza, iż z powstałego tam ruchu jasno się pokazuje, że całość ludu, a nie burzliwa mniejszość, jak utrzymują Węgrzy, pragnie utrzymać swą narodowość, i że odmawiać im tego, co się udzieliło wszystkim plemionom, pod berłem Austryi zostającym, nie podobna. Gdy jednak załatwienie sporów drogą pokoju nie przyszło do skutku, przeto potrzeba użyć wszelkich środków, w mocy rządu będących, dla przerwania wojny domowéj. W końcu oświadcza Cesarz, iż jak z jednéj strony, pragnie niezmiennie zachować nadane ludowi prawa, tak z drugiéj potrafi utrzymać potęgę korony, w tém przekonaniu, iż to jest jedyny środek utrzymania w zgodzie nieprzyjaznych narodowości.

W odezwie do wojska, Cesarz Jego M. ść powołując się na manifest do Węgrów wydany, czyni wzmiankę o usiłowaniach, jakie robiono dla dezorganizowania armii, przez namawianie żołnierzy liniowych do gwardyi ruchoméj; napomina, aby zachowali tak sławną kiedyś ich wierność; wzywa nie tylko żołnierzy, ale i dowódzców, aby pozostawiając prawu rozstrzygnięcie sporu Kroacko-Węgierskiego, wstrzymali się od kroków wojennych. Obie powyższe odezwy datowane są w Schönbrunn, d. 22 b. m.

— Na onegdajszém posiedzeniu Sejmu uważano, że żaden z dziennikarzy nie znajdował się na obradach. Prezes wyjaśnił tę okoliczność, oświadczając, że 61 publicystów podało protestacyą przeciw nowym rozporządzeniom Kwestorów Izby, którzy im inny wchód do sali przeznaczyli i od deputowanych oddzielili. Protestacyą pomienioną, jako uchybiającą godności Reprezentantów, odesłano do decyzyi Kwestor. w, polecając im zdać z tego sprawę na przyszłém posiedzeniu.

— Przez reskrypt Cesarski, Jenerał-Porucznik Hr. Lamberg, mianowany został Pełnomocnym wojennym Kommissarzem Królewskim w Węgrzech, a oraz naczelnym wodzem wszystkich wojsk tamże stojących, niewyłączając i Kroackich. Przytém Cesarz, w celu ukończenia wojny domowéj, nakazał zawieszenie broni między obu wojującemi stronami, oraz polecił wojskom w Morawach stojącym wkroczyć do Węgier, w celu przytłumienia powstania tamecznych Sławian (Słowaków).

— Hr. Mailath mianowany został tymczasowym Namiestnikiem Węgier.

— Arcy-Xiążę Stefan wyjechał ztąd wczoraj w wieczór, do Brünn.

— Dziennik *Lloydu* Austryackiego doniósł ważną wiadomość, o wejściu Jełłaczyca do Stuhlweissenburg, (o pół dnia jazdy od Pesztu), gdzie go przyjaźnie przyjęła ludność i gwardya miejska. Głoszą także, iż 12,000 ludzi z armii Węgierskiéj, a między nimi cała artylleryа, przeszli do

вся артиллерія, передались Іеллашичу. Извѣстіе о контрреволюціи въ Пестѣ (*См. 77 N. Вил. Вѣст*). не подтвердилось.

29 Сентября.

Генералъ-лейтенантъ гр. Ламбергъ отправился уже въ Пестъ, третьяго дня, съ императорскимъ рескриптомъ вмѣстѣ съ предписаніемъ, предсѣдателю кабинета Баттіани, послѣ чего вручатъ оный Кроатскому бану, который долженъ будетъ прекратить военныя дѣйствія.

— Изъ Венгерскаго лагеря подъ Бѣлградомъ, получено извѣстіе, что генералъ Мога не обнародовалъ императорскаго манифеста, по силѣ коего Венгерскія войска должны поступить въ вѣдѣніе австрійскаго кабинета, и только курьеру далъ росписку въ полученіи манифеста.

— Изъ Фюнфкирхена пишутъ, что городъ этотъ взятъ безъ сопротивленія шестнадцати-тысячнымъ отрядомъ, состоящимъ подъ начальствомъ генерала Рота. Генералъ этотъ выступилъ но направленію къ Дунаю.

— По новѣйшимъ извѣстіямъ, Іеллашичъ обратился въ Сомогерскій комитетъ, гдѣ вѣрно хочетъ переправиться, въ удобнѣйшемъ мѣстѣ, чрезъ Дунай и немедленно напасть на Пестъ.

— Въ венгерской оффиціальной газетѣ *Közlöny* напечатано нѣсколько перехваченныхъ писемъ, обнаруживающихъ, что Іеллашичъ состоитъ въ самыхъ близкихъ сношеніяхъ съ австрійскимъ военнымъ министромъ Латуромъ. Въ одномъ изъ нихъ Банъ благодаритъ за присланныя ему деньги и проситъ о доставленіи дальнѣйшаго вспомоществованія.

30 Сентября.

Венгерскіе министры: Баттіани и Котвосъ прибыли вчера въ Вѣну. Цѣлыя семейства пріѣзжаютъ сюда также изъ Песта, гдѣ будто бы господствуютъ безначаліе и терроризмъ. (См. Венгрія.)

— Сегодня здѣсь приклеили къ угламъ улицъ печатныя объявленія слѣдующаго содержанія: „*Битва при Штульвейссенбургѣ.* Всѣ войска выступили изъ Песта на поле сраженія при Штульвейссенбургѣ — Три венгерскіе гусарскіе полка напали вчера на кроатскія войска; кровь лилась ручьями; поле покрыто убитыми; Кроаты были оттѣснены. При отправленіи сего извѣстія, битва еще продолжалась и не льзя было съ достовѣрностію предвидѣть, на которой сторонѣ останется побѣда.“

— Въ сегодняшнемъ засѣданіи сейма, министръ Вессенбергъ, по вопросу Г. Борроша, какія мѣры правительство думаетъ предпринять для возстановленія мира въ Венгріи, отвѣчалъ, что въ основаніе переговоровъ принято будетъ сравненіе правъ всѣхъ народностей.

— Въ Вѣнской газетѣ пишутъ: Тѣ же распоряженія, которыя, 18 Сентября сего года, изданы были относительно введенія въ богемскія училища богемскаго языка, примѣнены нынѣ также къ Силезіи и Моравіи въ отношеніи туземнаго языка.

Венгрія. *Пестъ, 29 Сентября.*

Третьяго дня вечеромъ Коссутъ прибылъ изъ Кечкемета и объявилъ въ засѣданіи сейма, что въ два дня отправилъ онъ въ главную квартиру дѣйствующихъ войскъ 12,000 чел. За симъ Л. Мадарасъ началъ разбирать королевскій рескриптъ, назвалъ его незаконнымъ и необязательнымъ по тому поводу что не былъ контрасигнованъ ни однимъ изъ венгерскихъ министровъ, и предложилъ Коссуту представить сейму проектъ постановленія для отмѣны означеннаго рескрипта. Постановленіе это состоялось. За симъ министрамъ предоставлено управленіе мѣрами государственной защиты.

— Вчера поутру, гр. Ламбергъ прибылъ въ Офенъ безъ всякой свиты. Здѣсь въ Пестѣ никто о томъ не зналъ. Вдругъ прибыли изъ Офена національные гвардейцы съ извѣстіемъ, что прибывшій туда гр. Ламбергъ созвалъ офицеровъ и объявилъ, что они поступаютъ подъ его начальство. Извѣстіе это произвело въ Пестѣ чрезвычайное волненіе, немедленно появились вооруженныя толпы и отправились въ Офенъ по мосту. Между тѣмъ, графъ Ламбергъ, отправился къ генералу Грабовскому, который не хотѣлъ ни во что вмѣшиваться и отправилъ его къ министерству въ Пестъ. За тѣмъ гр. Ламбергъ, сѣлъ въ наемный

Jełłaczyca.— Wiadomość o kontr-rewolucyi w Peszcie, (Ob. N. 77 Kur. Wil.) nie potwierdziła się.

Dnia 29 września.

Jenerał-porucznik hr. Lamberg wyjechał już onegdaj z reskryptem Cesarskim do Pesztu, gdzie go ma kontr-assygnować prezes ministrów Bathyany, poczém udzieli go Banowi Kroackiemu wespół z rozkazem, aby wstrzymał kroki wojenne.

— Otrzymano wiadomość z obozu Węgierskiego pod Białogrodem (Stuhlweissenburg), że Jenerał Moga nie ogłosił manifestu Cesarskiego, mocą którego wojska Węgierskie miały przejść pod rozkazy gabinetu Austryackiego; gońcowi tylko dał pismienny dowód, jako ów manifest odebrał.

— Donoszą z Pięciu-kościołów (Fünfkirchen) że miasto pomienione zdobyte zostało bez oporu przez szesnasto-tysięczny korpus Bana, zostający pod dowództwem Jenerała Roth. Rzeczony Jenerał pospieszył ku Dunajowi.

— Według najnowszych wiadomości, Jełłaczyc zwrócił się do Komitatu Somogierskiego, gdzie zapewne w najdogodniejszym punkcie przeprawić się chce przez Dunaj i natychmiast na Peszt uderzyć.

— Urzędowa gazeta Węgierska *Közlöny* umieszcza kilka przejętych listów, z których się okazuje, że Jełłaczyc w najściślejszych stosunkach zostaje z Austryackim Ministrem wojny Latour. W jednym z nich dziękuje Banus Ministrowi za nadesłane pieniądze, i prosi o dalsze wsparcia.

Dnia 30 września.

Ministrowie Węgierscy: Bathyani i Gotvös przybyli wczoraj do Wiednia. Wiele rodzin i pojedyńczych osób przybywa tu także z Pesztu, gdzie ma panować anarchia i terroryzm. (Ob. Węgry.)

— Poprzylepiano tu dziś wszędzie na rogach ulic następujące afisze (plakaty). „*Bitwa pod Stuhlweissenburg.* Wszystko wojsko z Pesztu udało się na plac boju pod Stuhlweissenburg. Trzy półki huzarów Węgierskich uderzyły wczoraj na wojsko Kroatów; krew lała się strumieniami; mnóstwo trupów okrywało pole; Kroaci zostali odparci. Przy odejściu téj wiadomości, bitwa trwała jeszcze, i nie można było przewidzieć z pewnością, przy kim w końcu pozostanie zwycięztwo.“

— Na dzisiejszém posiedzeniu Sejmu, Minister Wessenberg, na zapytanie P. Borrosch, jakie środki Rząd przedsięwziąć zamyśla, dla przywrócenia pokoju w Węgrzech, odpowiedział: iż podstawą i zasadą układów, ma być porównanie praw wszystkich narodowości.

— *Gazeta Wiedeńska* pisze: Też same rozporządzenia, które pod d. 18-m września r. b, wydane zostały pod względem wprowadzenia do szkół Czeskich języka Czeskiego, zastosowane zostały także do Szląska i Morawii, co do języka krajowego.

Węgry. *Peszt, 29 września.*

Onegdaj wieczorem Kossuth wrócił tu z Kecskemet i oświadczył na posiedzeniu Sejmu, iż w przeciągu dwóch dni wysłał do obozu 12,000 ludzi. Następnie L. Madarass wziął pod uwagę reskrypt Królewski, mianujący Hr. Lamberga, nazwał go nieważnym i nieprawnym, z powodu, iż nie był kontr-assygnowany przez żadnego Węgierskiego Ministra, oraz wezwał Kossutha, aby przedstawił Sejmowi wniosek do postanowienia, znoszącego powyższy reskrypt. Prezesowi Ministrów powierzono kierunek obrony kraju.

— Wczoraj rano Hrabia Lamberg przybył do Budy, bez żadnego orszaku. Tu w Peszcie nikt o tém nie wiedział; gdy w tém nadeszli z Budy gwardziści narodowi, roznieśli wieść, iż przybyły tamże Hr. Lamberg zwołał do siebie oficerów i oświadczył, że odtąd on im rozkazy wydawać będzie. Wiadomość ta sprawiła nadzwyczajne wzburzenie w Peszcie: tłumy uzbrojone zebrały się natychmiast i ruszyły ku Budzie przez most. Tymczasem Hr. Lamberg był u Jenerała Hrabowskiego, który do niczego wdawać się nie chciał i odesłał go do Ministerstwa w Peszcie. Hr. Lamberg wsiadł więc do najętego powozu i udał się ku mostowi, roz-

экипажъ и поѣхалъ къ городской заставѣ. Тамъ былъ остановленъ толпою и вскорѣ потомъ тѣло его перенесено было въ ближайшія казармы.

Многіе изъ депутатовъ, собравшихся въ залѣ засѣданіи, порицали таковое преступленіе. Лишь только засѣданіе было открыто, президентъ спросилъ, утвердитъ-ли сеймъ публично постановленіе состоявшееся вчера въ конференціи. Всѣ привстали въ знакъ согласія. Постановленіе это заключается въ слѣдующемъ: ,,Въ недостаткѣ правительства, сеймъ учреждаетъ коммиссію изъ шести членовъ, которые, за двѣ недѣли предъ симъ, назначены были состоять при Г. Баттіани, для занятій по дѣламъ военнаго вѣдомства. Коммиссія эта будетъ составлять временное правительство, съ полною и неограниченною властію.“ Національная гвардія собрана; въ городѣ, до 11 часовъ ночи, не произошло ничего важнаго.

— По новѣйшимъ извѣстіямъ, армія кроатскаго Бана прибыла, безъ выстрѣла, въ окрестности г. Нелемзе, отстоящаго на 3 часа пути отъ Буды. Банъ расположился въ Штульвейсенбургѣ. — Маджарскіе генералы Мога, Телеки и такъ называемый генералиссимусъ Кишь, донынѣ не дѣлали никакого сопротивленія. Въ Пестъ прибыло, изъ нашей арміи, третьяго дня, 26 офицеровъ; изъ сего легко можно заключить, каково состояніе дѣла. Изъ главной квартиры мы не можемъ получать донесеній прямымъ путемъ, они должны идти чрезъ Кермендъ, и потому позже получаются здѣсь.

— Какъ съ юга Кроаты, такъ точно съ сѣвера Словаки угрожаютъ Венгріи. Восторженный славянскій патріотъ, настоятель Урбанъ, прибылъ изъ Богеміи чрезъ Моравію въ Брезовану, что въ Нитранскомъ комитатѣ, съ отрядомъ въ 400 чел. Богемцевъ, и прокламаціею своею возставляетъ Словаковъ противъ Венгерцовъ. Тамошнія власти потребовали военной силы, но при недостаточности гарнизона нашего города, нѣтъ возможности доставить имъ подкрѣпленіе.

Франція.

Парижъ, 27 Сентября.

Въ сегодняшнемъ засѣданіи собраніе публики было весьма многочисленно, и замѣчено нѣсколько инвалидовъ, потому что ожидали прибытія Луи Бонапарте; между тѣмъ начались пренія, а его еще не было. Внезапно пробѣжалъ по залу шепотъ: пріѣхалъ, пріѣхалъ, и всѣ взоры обратились ко входу залы, а гр. Моле и многіе другіе представители встали съ своихъ мѣстъ. Шумъ безпрестанно увеличивался. Напрасно Г. Маррастъ пытался возстановить порядокъ, всѣ говорили такъ громко, что голосъ президента терялся въ этомъ шумѣ. Наконецъ Луи Бонапарте занялъ мѣсто на лѣвой сторонѣ центра, а докладчикъ коммиссіи разсматривавшей его выборъ, отъ департамента Іонны, прочелъ донесеніе, въ коемъ коммиссія изъясняетъ, что выборъ сей можетъ быть утвержденъ, если кандидатъ представитъ метрическое свидѣтельство и документы о національныхъ правахъ. Когда президентъ, по желанію всего собранія объявилъ, что онъ признанъ представителемъ департамента Іонны, Луи Бонапарте взошелъ на каѳедру и изъявилъ свою признательность за выборъ его въ число членовъ собранія, объявляя, что всѣми силами будетъ стараться упрочить существованіе республики; онъ присовокупилъ, что въ теченіе 33-лѣтняго его изгнанія онъ не имѣлъ счастія посвятить свои услуги отечеству, но за то теперь приноситъ ей плоды долголѣтнихъ своихъ размышленій. Рѣчь эта принята была съ громкими рукоплесканіями. Послѣ сего взошелъ на каѳедру Г. Жилль, прочитавшій докладъ объ избраніи Сенскимъ департаментомъ Г. Распайля. Комитетъ изъявилъ мнѣніе свое въ пользу утвержденія выбора; собраніе согласилось на сіе, и Г. Распайль провозглашенъ былъ представителемъ. Но послѣ сего Г. Маррастъ прочелъ обвинительный актъ противъ избраннаго, требующій, чтобы онъ содержимъ былъ подъ арестомъ. Собраніе разрѣшило свободный ходъ судопроизводству, и Г. Распайль останется въ Венсеннѣ. Пренія по уложенію были собраніемъ отсрочены до слѣдующаго дня, и въ 6½ часовъ кончилось засѣданіе.

— Всѣ газеты занимаются вчерашнимъ появленіемъ Лудвика Наполеона въ національномъ собраніи. Въ *Bien Public* напечатано: ,,Молодой человѣкъ въ полугражданскомъ, въ полувоенномъ черномъ

dzielającemu, jak wiadomo, Budę od Pesztu. Tamto zatrzymał go tłum — i wkrótce zwłoki Hrabiego zaniesiono do pobliżkich koszar.

Tymczasem wiele Deputowanych zebrało się w sali obrad; wszyscy ze zgrozą przyjęli wiadomość o popełnionéj zbrodni. Za otwarciem posiedzenia, Prezes zapytał, czy Sejm potwierdza publicznie postanowienie, uchwalone wczoraj na konferencyi. Wszyscy powstali na znak zgody. Postanowienie to brzmi następnie: ,,W braku rządu, Sejm mianuje kommissyą z sześciu członków, którzy już przed dwóma tygodniami dodani zostali P. Bathyany do spraw wojennych, jako rząd tymczasowy z władzą nieograniczoną i zupełną.“ Gwardya narodowa zgromadzoną została, a w mieście do 11-téj w nocy nic ważnego nie zaszło.

— Według najnowszych wiadomości z teatru wojny, armia Banusa Kroacyi posunęła się bez wystrzału aż w okolice m. Nelemze, o 3 godziny drogi od Budy. Sam Banus zajął główną kwaterę w Stuhlweissenburg. Madżiarscy Jenerałowie Moga, Teleky, i tak nazwany Jeneralissimus Kisz, nie stawili dotąd żadnego oporu. Do Pesztu przybyło onegdaj z armii naszéj 26 oficerów; z tego łatwo wystawić sobie można stan rzeczy. Z głównéj kwatery wprost nie mamy wiadomości, kołowane one muszą na Körmönd i dla tego późniéj tu nadchodzą.

— Podobnie jak od południa Kroaci, tak od północy Słowacy zagrozili Węgrom. Proboszcz Hurban, zapalony patryota Sławiański, przybył z Czech, przez Morawią, we 400 młodzieży Czeskiéj do Brezowan, w Komitacie Nitrawskim, i odezwą swoją zwołuje i podżega Słowaków przeciw Węgrom. Tamtejsze władze żądały pomocy, ale przy słabéj załodze miasta naszego, nie podobna im dać posiłku.

Francya.

Paryż, 27 września.

Wczorajsze obrady Zgromadzenia Narodowego ściągnęły mnóstwo widzów, między którymi widziano wielu inwalidów; spodziewano się bowiem przybycia Ludwika Bonapartego. Tymczasem już się rozpoczęły obrady, a Xiążę jeszcze nie przybywał. Nagle rozszedł się szmer w sali: ,,Już jest! już przybył!“ Wszyscy zwrócili wzrok ku drzwiom, a nowo-obrany Hrabia Molé i wielu innych Reprezentantów, podnieśli się z miejsc swoich. Hałas stał się coraz głośniejszy; naprożno P. Marast chciał przywrócić porządek, wszyscy tak głośno rozmawiali, że głosu mówcy dosłyszeć nie można było. Nakoniec wszedł Ludwik Bonaparte, zabrał miejsce w lewym środku, a sprawozdawca co do jego wyboru z departamentu Yonne, odczytał rapport Kommissyi, oświadczając, iż tenże może być zatwierdzony, jeżeli Kandydat złoży metrykę urodzenia i dowód narodowości. Gdy więc Prezes za wolą całego Zgromadzenia ogłosił go Reprezentantem z departamentu Yonne, Ludwik Bonaparte wszedł na mównicę i odczytał z karty podziękowanie za przyjęcie go na Członka, oświadczając, że wszelkiemi siłami nad ugruntowaniem Rzeczypospolitéj pracować będzie; dodał do tego, że podczas 33-letniego wygnania nie miał szczęścia służenia swojéj ojczyźnie, przynosi jéj atoli owoce swoich długich rozmyślań. Mowa ta przyjęta była z wielkiemi oklaskami. Poczém P. Marrast dał głos P. Gilles, który zdał sprawę o wyborze P. Raspail z departamentu Sekwany. Komitet wniósł o uznanie wyboru. Zgromadzenie przychyliło się do tego wniosku, i P. Raspail ogłoszony został Reprezentantem. Ale tu odczytał P. Marrast akt oskarżenia przeciw wybranemu, który żąda uwięzienia jego. Zgromadzenie zezwoliło na to, i przeto P. Raspail pozostanie w więzieniu w Vincennes. Rozprawy nad ustawą odłożyło Zgromadzenie do jutra, i rozeszło się o godzinie pół do 6-téj.

— Wszystkie dzienniki zajęte są wczorajszém ukazaniem się Ludwika Napoleona w Zgromadzeniu Narodowém. Dziennik *Bien Public* pisze: ,,Młody człowiek w ubiorze pół-cywilnym, pół wojskowym, w czarnym

сюртукѣ застегнутомъ до самой бороды, въ панталонахъ съ синими полосами, съ верхнею губою осѣненною усами, съ волосами тщательно причесанными, физіономіею, сонливою и какъ ледъ холодною, скорѣе встревоженный чѣмъ изумленный движеніемъ, причиненнымъ его входомъ, появился въ національномъ собраніи и занялъ мѣсто въ центрѣ на лѣвой сторонѣ, подлѣ сѣдоволасаго представителя, по имени Вильяра. Этотъ молодой человѣкъ — Лудвикъ Наполеонъ." — *Courrier Français*: Знаете ли? Онъ уже въ Парижѣ! его видѣли даже въ національномъ собраніи, еще болѣе, онъ произнесъ рѣчь; онъ увѣрялъ республику въ своей приверженности, и національное собраніе было этимъ чрезвычайно обрадовало. Намъ говорили, что ему довольно будетъ показаться для того, чтобы его провозгласили Императоромъ. Между тѣмъ онъ показался не вызвавъ никакихъ послѣдствій. Да здравствуетъ республика!" Газета *Union*: „Бывшій претендентъ, — человѣкъ обыкновеннаго роста, движенія его несвободны, лице неподвижно и ни чѣмъ незамѣчательно, развѣ только порядочными усами. Этотъ представитель, котораго никто не знаетъ, и на котораго никто не обращаетъ вниманія, есть однако не кто иной, какъ Лудвикъ Бонапарте. Знаете ли басенку: гора въ родахъ? Нѣсколько строкъ, прочитанныхъ гражданиномъ Бонапарте, не вольно приводятъ ее на память.

— Военно слѣдственная коммиссія по Іюньскимъ событіямъ должна была разсмотрѣть до 12 тысячъ дѣлъ; но какъ многіе изъ обвиненныхъ немедленно освобождены, то ихъ осталось только 10,838, изъ числа коихъ освобождено 6,267: приговорено къ ссылкѣ 4,316, а 255 переданы военному суду. Въ крѣпостяхъ содержится еще до 1,600 приговоренныхъ къ ссылкѣ; прочіе же находятся на судахъ, на которыхъ будутъ отправлены.

— Извѣстный владѣтель Ливана, Эмиръ Беширъ, пріѣхалъ въ здѣшнюю столицу, съ дозволенія Порты, и въ скоромъ времени будетъ представленъ Турецкимъ посланникомъ г-ну Бастиду.

29 *Сентября.*

Въ Мониторѣ опровергаютъ слухъ, будто 4,000 Французовъ вышли на берегъ въ Венеціи. Въ *Moniteur du Soir* напротивъ того утверждаютъ, что ни на одномъ пунктѣ во Франціи не были посажены на суда войска.

— Въ *Moniteur* напечатано слѣдующее: „Нѣкоторыми газетами было сообщено, что французское правительство отправило дипломатическимъ нашимъ агентамъ въ Неаполѣ и флоту повелѣніе, чтобы положенъ былъ конецъ непріятельскимъ мѣрамъ между Сициліею и Неаполитанскимъ правительствомъ. Но извѣстіе это не правдоподобно; ибо онъ заставляетъ полагать, будто бы французское правительство можетъ приказывать Сициліи и Неаполитанскому правительству, тогда какъ республика могла дѣйствовать въ этомъ дѣлѣ въ качествѣ лишь человѣколюбиваго посредничества.

— Извѣстіе изъ Палермо отъ 16 Сентября, полученное съ курьеромъ, подтверждаетъ, что неаполитанскій кабинетъ, въ слѣдствіе посредничества англійско-французскихъ адмираловъ, согласился на перемиріе, во время коего начаты будутъ переговоры.

— Жители города Палермо прислали сюда Г. Стеніо съ просьбою къ національному собранію; онъ уже просилъ аудіенціи у министра иностранныхъ дѣлъ, Г. Бастидъ.

— Въ газетѣ *Assemblée Nationale* сообщаютъ: „насъ удостовѣряетъ, что между Англіею и Неаполитанскимъ правительствомъ заключенъ торговой договоръ. Приведеніе въ исполненіе сего договора, разрѣшитъ участь Сициліи, ибо выгоды Англіи требуютъ, чтобы островъ сей состоялъ подъ владычествомъ Неаполитанскаго Короля или его сына, безъ чего договоръ сей лишенъ былъ бы возможности доставлять условленныя выгоды; впрочемъ подробное содержаніе его еще намъ неизвѣстно. Теперь представляется вопросъ, какія вещественныя и политическія выгоды получитъ отъ сего Франція?

— Повѣренные въ Австрійскихъ дѣлахъ въ Лондонѣ и Парижѣ, Гг. Келеръ и Томъ, представили министрамъ иностранныхъ дѣлъ, лорду Пальмерстону и Г. Бастиду, отвѣтъ своего двора на предложеніе посредничества. Австрія не хочетъ отказаться отъ Ломбардіи и Венеціи, такъ какъ страна сія завоевана вновь ея оружіемъ и утверждена была за нею Вѣнскимъ

surducie aż pod brodę zapiętym, pantalony z błękitnemi lampasami, zwierzchnia warga ocieniona wąsem, włosy pięknie utrefione, fizyognomia ospała i jak lód zimna, raczéj zmięszany niż zdziwiony poruszeniem, przez wejście jego sprawionem, ukazał się w Zgromadzeniu Narodowém, zabrał miejsce przez pół na lewéj stronie, obok Reprezentanta z białemi włosami, nazwiskiem Vieillard. Ten młody człowiek, był-to Ludwik Napoleon." *Courrier Français:* „Czy wiecie? On jest w Paryżu! widziano go nawet w Zgromadzeniu Narodowém, a co więcéj, miał mowę! zapewniał Rzeczpospolitą o swojéj przychylności, a Zgromadzenie w skutku tego nie posiadało się z radości! Mówiono nam, że mu będzie dosyć ukazać się, aby został powitanym jak Cesarz. Oddychamy więc nieco wolniéj, że już to ukazanie się minęło a Rzeczpospolita trwa jeszcze. Niech żyje Rzeczpospolita!" Dziennik *Union*: „Były pretendent jest to człowiek zwyczajnego wzrostu, jego chód niejest swobodny, jego twarz nieruchoma i nie odznaczająca się niczém, chyba grubemi wąsami. Ten Reprezentant, którego nikt nie zna i nikt na niego nie zważa, nie jest jedn ak kto inny, jak Ludwik Bonaparte. Znacie bajkę o *Górze w połogu?* Kilkanaście wierszy, które obywatel Bonaparte odczytał, nie są niczém innem!"

— Kommissye wojenne, prowadzące śledztwo w wypadkach Czerwcowych, pokończyły swe prace, miały do przejrzenia 12 000 woluminów akt; że wielu obwinionych natychmiast uwolniono, przeto pozostało ich tylko 10,838, z których uwolniono 6,267, skazano na deportacyą 4316, a 135 oddano sądowi wojennemu. W fortecach siedzi jeszcze do 1,600 skazanych na deportacyą; reszta znajduje się już na okrętach, które ich transportować mają.

— Znany Xiążę Libanu, Emir-Beszyr, przybył tutaj. Udał się on do Francyi za pozwoleniem Porty, a tutejszy Poseł Turecki przedstawi go wkrótce P. Bastide.

Dnia 29 września.

Monitor zaprzecza urzędownie wieści, iż 4,000 Francuzów wylądowało w Wenecyi. *Moniteur du Soir* utrzymuje także, iż w żadnym punkcie nadbrzeży Francuzkich nie zabierano na okręty żołnierzy.

— Tenże dziennik zawiera następujące sprostowanie: Niektóre dzienniki donosiły co następuje: „Rząd Francuzki posłał naszym dyplomatycznym Ajentom w Neapolu i naszéj marynarce rozkaz położenia końca krokom nieprzyjacielskim między Sycylią i rządem Neapolitańskim." To doniesienie zawiera niedokładności, każąc się domyślać, jakoby rząd Francuzki, tak Sycylii jak rządowi Neapolitańskiemu miał dawać rozkazy, kiedy Rzeczpospolita w tym interesie mogła tylko w imieniu ludzkości wystąpić.

— Wiadomość z Palermo pod d. 16 września gońcem otrzymana potwierdza, że gabinet Neapolitański, w skutku pośrednictwa angielsko-francuzkich Admirałów, zezwolił na zawieszenie broni, podczas którego mają być zawiązane układy.

— Mieszkańcy miasta Palermo przysłali tu P. Stenio z petycyą do Zgromadzenia Narodowego; prosił on już Ministra spraw zagranicznych, P. Bastide, o posłuchanie.

— Dziennik *Assemblée Nationale* pisze: „Zapewniają nas, że zawarty został traktat handlowy między Anglią i rządem Neapolitańskim. Przywiedzenie do skutku tego traktatu rozstrzyga samo o losie Sycylii. Interes Anglii wymaga, aby ta wyspa powróciła pod panowanie Króla Neapolitańskiego lub jego syna, elicąc korzystać z traktatu, którego bliższych szczegółów jeszcze nie znamy. Zachodzi przeto pytanie, jakie materyalne i polityczne korzyści odniesie Francya?

— Sprawujący interesa Austryackie w Londynie i Paryżu, PP. Köller i Thom, złożyli Ministrom spraw zagranicznych, Lordowi Palmerston i P. Bastide, odpowiedź swego dworu na proponowane pośrednictwo. Austrya obstaje przy posiadaniu Lombardyi i Wenecyi, z powodu, że te prowincye powtórnie orężem odzyskała, tudzież, że ich posiadanie zostało jéj przez siedm

конгрессомъ. Англо Французское посредничество не можетъ ни сколько измѣнить Европейскаго равновѣсія безъ соучастія тѣхъ державъ, которые подписали трактатъ 1815 года Почему предлагаетъ собрать новый конгрессъ въ Инспрукѣ, лежащемъ на половинѣ дороги изъ Вѣны въ Туринъ, гдѣ вопросъ сей будетъ рѣшенъ окончательно.

— Сегодня не было никакихъ дѣлъ на биржѣ, по поводу разнесшагося слуха, что коммиссія національнаго собранія положила дозволить учредить гипотечный банкъ по плану Прудона. также, что собираются толпы работниковъ, намѣревающихся освободить Распайля. При наступленіи зимы, число бѣдныхъ умножается; городской совѣтъ, усматривая, что назначенныхъ имъ 6.000,000 фр., для вспомоществованія бѣднымъ, будетъ недостаточно, для пропитанія умножающагося числа неимущихъ, рѣшился сдѣлать новый заемъ.

Германія.

Франкфуртъ на Майнѣ, 28 *Сентября*.

Сегодня обнародовано здѣсь слѣдующее: „Министерство внутреннихъ дѣлъ имперіи, обязанное заботиться о ненарушимости законнаго порядка въ Германіи, потребовало отъ Прусскаго и Виртембергскаго правительствъ объясненій, почему допущены были въ Гейльброннѣ, Кобленцѣ и Кельнѣ безпорядки, и какія приняты мѣры къ предупрежденію таковыхъ и подверженію виновныхъ наказанію.“

— Государственное министерство иностранныхъ дѣлъ извѣстясь о вторженіи швейцарскихъ волонтеровъ въ Гросъ-Герцогство Баденское, предписало посланнику своему при Швейцарскомъ союзѣ, г-ну Раво, находящемуся въ отпуску въ Кельнѣ, немедленно отправиться въ Бернъ, куда онъ выѣхалъ еще вчера. Г-ну Раво поручено потребовать объясненія о поводахъ этого набѣга и принять предупредительныя мѣры противъ возобновленія нападеній.

— Вчера министерства: военное и внутреннихъ дѣлъ получили извѣстіе о пораженіи мятежниковъ подъ Стауфеномъ, гдѣ они потеряли 18 чел. убитыми и значительное число плѣнными. Въ Баденскихъ войскахъ убитъ 1 и ранено 4. Предводитель мятежниковъ Туставъ Струве, задержанъ вчера въ Верѣ.

— По дальнѣйшему донесенію генерала Гоффманна, вмѣстѣ съ Струве захвачены были слѣдующіе мятежники: жена Струве, Карлъ Бауэръ и Георгъ Траутманнъ.

Баварія. *Мюнхенъ*, 27 *Сентября*.

По требованію здѣшняго уголовнаго суда, здѣсь арестовали въ прошедшую ночь 9 лицъ изъ высшаго сословія.

Фрейбургъ, 26 *Сентября*.

Послѣ сраженія подъ Штауфеномъ, мятежники разсѣялись во всѣ стороны. Одинъ изъ ихъ отрядовъ, войдя въ Зульцбургъ, наложилъ констрибуцію въ 1,600 рейнскихъ гульденовъ. Войска и герцогство преслѣдуютъ непріятеля и уже захватили 160 плѣнныхъ.

— Туставъ Струве, вмѣстѣ съ своими сообщниками, доставленъ въ Фрейбургъ и преданъ военному суду.

— Сегодня привели сюда захваченныхъ при Штауфенѣ 76 мятежниковъ, и связанныхъ отвели чрезъ городъ въ тюрьму.

— Австрійскія и Баварскія войска заняли городъ Констанцію. Въ пріозерномъ округѣ господствуетъ спокойствіе.

— Мятежъ вспыхнулъ также въ верхнемъ Шварцвальдѣ въ округахъ Шенау и Сентъ-Блазіенѣ. Какъ въ Брейзгау такъ и тамъ мятежники наводятъ ужасъ. Всѣхъ способныхъ къ оружію, отъ 16 до 40 лѣтъ отъ роду, принуждаютъ они къ участію, подъ страхомъ смертной казни.

Кельнъ, 26 *Сентября*.

Вчера происходили здѣсь смятенія. Поводомъ къ онымъ было задержаніе, по приказанію суда, нѣсколькихъ лицъ, обвиняемыхъ въ заговорѣ. Изъ числа трехъ арестованныхъ, двое освобождены были на улицѣ и успѣли бѣжать. Во время происшедшаго при томъ смятенія, начали строить во многихъ

mocarstw zapewnione na Kongressie Wiedeńskim. Pośrednictwo Angielsko-Francuzkie nie może zmienić bynajmniéj równowagi Europejskiéj tych Mocarstw, które podpisały traktat 1815 roku. Austrya proponuje zatém zwołanie nowego Kongressu do Insbruku, jako miasta, leżącego w połowie drogi między Wiedniem a Turynem, gdzieby kwestya rozstrzygniętą być mogła.

— W dniu dzisiejszym, wszystkie interessa zaległy na giełdzie z powodu krążącéj pogłoski, że Komissya Zgromadzenia narodowego postanowiła przyzwolić na założenie banku hypotecznege w duchu Proudhona, tudzież, że zbierają się tłumy robotników w zamiarze uwolnienia Raspaila. Zbliżająca się zima pomnaża liczbę ubogich, a rada miejska przekonana, że 6,000 000 fr., przez nię na jałmużnę przeznaczonych, nie będą dostateczne do wyżywienia wzmagającéj się liczby ubogich, postanowiła nową zaciągnąć pożyczkę.

Niemcy.

Frankfurt nad Menem, 28 *września*.

Dzisiaj ogłoszono tu urzędownie co następuje; „Ministerstwo spraw wewnęrrznych Państwa, obowiązane starać się o to, iżby w Niemczech nie naruszano bezkarnie prawa, zażądało od rządów Prusskiego i Würtembergskiego najprędszago wyjaśnienia, dla czego nie zapobieżono ostatnim rozruchom w Heilbronn, Keblenz i Kolonii, oraz jakie środki przędsięwzięto dla usunięcia nadal podobnych wypadków i ukarania winowajców.

— Ministerstwo Państwa spraw zagranicznych, dowiedziawszy się o wkroczeniu Szwajcarskich ochotników do Wielkiego Xięstwa Badeńskiego, poleciło swemu posłowi przy związku Szwajcarskim, P. Raveaux, bawiącemu za urlopem w Kolonii, aby się natychmiast udał do Bernu, gdzie tenże już wczoraj odjechał. Pan Raveaux otrzymał polecenie żądać wyjaśnienia powodów téj napaści, i przedsięwziąć środki zapobieżenia jéj nadal.

— W dniu wczorajszym, Ministerstwa spraw wewnętrznych i wojny, otrzymały zawiadomienie, że rokoszanie pokonani zostali pod Staufen, gdzie utracili 18-tu ludzi zabitych i znaczną liczbę jeńcow. Wojsko Badeńskie ma tylko jednego zabitego i 4-ch rannych. Naczelnik rokoszan, Gustaw Struve, w dniu wczorajszym przytrzymany został w Wehr. Wiadomość przeto o jego rozstrzelaniu była fałszywą.

— Według dalszego raportu Jenerała Hoffmann, razem ze Struvem ujęci zostali następujący powstańcy: żona Struvego, Karol Blind, Petro Huzar (szwagier Struvego), Karol Bauer, i Jerzy Trautmann.

Bawarya. *Monachium*, 27 *września*.

Na żądanie tutejszego Sądu Kryminalnego aresztowano tu przeszłéj nocy 9 osób z wyższego stanu.

Frejburg, 26 *września*.

Rokoszanie, po potyczce pod Staufen, rozpierzchli się na wszystkie strony; jeden z tych oddziałów wszedł do miasteczka Sulzburg i nałożył kontrybucyą 1,600 reńskich. Wojska Wielko-Xiążęce ścigają wszędzie rokoszan i już 130 jeńców pojmały.

— Gustaw Struve, łącznie z swymi towarzyszami, przeprowadzony został do Frejburga i oddany pod sąd wojenny.

— Dziś przyprowadzono tu ujętych pod Stanfen 76 powstańców, i powiązanych za ręce, przez miasto do więzienia odprowadzono.

— Wojska Austryackie i Bawarskie osadziły miasto Konstancyą; w całym okręgu Nadjeziorskim panuje spokojność.

— Także w okręgach Schönau i St. Blasien, w górnym Szwarcwaldzie, wybuchło powstanie. Jak w Bryzgowii, tak i tam wykonywają powstańcy okropny terroryzm. Wszyscy zdolni do broni ludzie od lat 16 do 40 zmuszani są do udziału pod zagrożeniem karą śmierci.

Kolonia, 26 *września*.

Dnia wczorajszego miały tu miejsce karygodne zaburzenia. Powodem do nich było aresztowanie kilku osób o spisek obwinionych, nakazane przez władze sądowe. Z trzech osób aresztowanych, dwie uwolniono na ulicy, i te uszły podobno. Podczas wzburzenia, jakie ta okoliczność wywołała, zaczęto stawiać barykady w wielu

мѣстахъ баррикады и произносить къ народу возмутительныя рѣчи. Но собраніи гражданской гвардіи, она объявила коменданту города, что не въ состояніи соблюсти порядка, послѣ чего прибывшіи войска разогнали толпу и разрушили баррикады. Сегодня, въ пять часовъ утра, нѣсколько возмутителей хотѣли ударить въ набатъ на соборной колокольнѣ, но были задержаны военнымъ отрядомъ. Сильные патрули ходятъ по улицамъ и охраняютъ спокойствіе. Лавки заперты.

— Въ полдень обнародовано распоряженіе здѣшняго коменданта, коимъ городъ, по случаю настоящихъ происшествій, объявленъ въ осадномъ положеніи; причемъ воспрещено собираться въ большомъ числѣ и пріостановлено изданіе нѣсколькихъ газетъ.

Альтенбургъ, 26 Сентября.

Министерство предписало отправить отсюда одинъ баталіонъ здѣшняго войска, на мѣсто котораго вступитъ сюда Саксонское войско, а потомъ Австрійское и Баварское. Подобная мѣра принята будетъ и въ герцогствѣ Рейсскомъ. Въ слѣдствіе того, сеймъ Альтенбургскій, ссылаясь на спокойствіе своей страны, протестовалъ противъ столь несправедливаго распоряженія германскаго министерства, оскорбляющаго самостоятельность герцогства.

Италія.

Римъ, 9 Сентября.

Въ *Ami de la Religion* сообщаютъ изъ Рима отъ вышеозначеннаго числа слѣдующее: „Въ продолженіе послѣднихъ дней, распространившіеся слухи о предположенномъ вчерашняго числа республиканскомъ возстаніи, внушали опасенія благонамѣреннымъ и мирнымъ жителямъ. Между тѣмъ случилось совершенно наоборотъ, и вчерашній день можно бы скорѣе назвать воспоминаніемъ 8 Сентября 1846 года, который былъ лучшимъ въ жизни Пія IX. Вмѣсто мятежническихъ движеній, толпы народа въ праздничныхъ нарядахъ, съ самаго утра тѣснились на улицахъ, по которымъ Е. Св., по существующему обычаю, долженъ былъ отправиться въ церковь *S. Maria del Popolo*, для служенія литургіи. При появленіи Папы казалось, что весь этотъ народъ, проникнутый раскаяніемъ и сокрушеніемъ, хотѣлъ его умилостивить за скорбь и страданія, которыя, съ нѣкотораго времени, къ несчастію, были ему причиняемы. Безпрерывныя восклицанія любви и преданности сопровождали Е. С. отъ квиринала до самыхъ дверей сказанной церкви, передъ которыми выстроенныя на площади *del Popolo* гражданская гвардія и часть римскаго легіона, соединили также свои „*Evviva*!“ съ восторженными восклицаніями народа, которому, кажется, инстинктъ открылъ наконецъ глаза на происки и козни революціонеровъ, желающихъ ввергнуть его въ бездну анархіи и бѣдствій, чтобы потомъ удобнѣе можно было сдѣлать его орудіемъ своего высокомѣрія. Извѣстный Чичероаккіо былъ первый, который почувствовалъ это, и обратившись на дняхъ къ кардиналу статс-секретарю, Согліа, сознался передъ нимъ съ сокрушеннымъ сердцемъ, что онъ, правда, допустилъ обольстить себя наущеніямъ ультра-либераловъ и во зло употребилъ вліяніе, которымъ пользуется въ народѣ, но нынѣ, видя повсюду общее безначаліе и нищету, и замѣчая что ни онъ самъ, и никто изъ бѣднаго народа ни откуда не получаетъ средствъ для пропитанія, убѣждается что былъ на ложномъ пути, и готовъ, или торжественно сложить съ себя какъ бы насильно присвоенную себѣ обязанность предводителя народа, или же употребить ее единственно къ тому, чтобы расположить сей же народъ къ сопротивленію дальнѣйшимъ наущеніямъ возмутителей и къ покорности распоряженіямъ законной власти и закона.“

14 Сентября.

Весь составъ министерства подалъ въ отставку, и Г. Росси получилъ нынѣ въ самомъ дѣлѣ повелѣніе образовать новый кабинетъ. Критическое состояніе финансовъ все болѣе и болѣе усиливается.

— За нѣсколько предъ симъ дней посланникъ французской республики получилъ отъ генерала Кавеньяка депешу, относительно просьбы римскаго министерства, препровожденной Франціи, чтобы французское правительство прислало корпусъ арміи для возстановленія въ церковной области порядка и спокойствія.

miejscach, i miano podburzające do ludu przemowy. Gdy jednak zwołana gwardya obywatelska, na zapytanie Komendanta miasta, oświadczyła, iż nie jest w stanie utrzymać porządku, wtedy wystąpiło wojsko, rozpędziło zbiegowiska i poznosiło barykady. Dziś, o piątéj rano, kilka osób chciało uderzyć alarm w dzwonnicy Katedralnéj, ale pobliski posterunek wojskowy aresztował ich. Silne patrole przebiegają ulice i utrzymują przywróconą spokojność; sklepy są pozamykane.

O godzinie 12-téj ogłoszono postanowienie tutejszéj Komendantury wojskowéj, na mocy którego, miasto, w skutku zaszłych wypadków, postawiono w stanie oblężenia, zabroniono zbierać się w najmniejszéj liczbie, i zawieszono wydawanie kilku gazet.

Altenburg, 26 września.

Ministeryum Państwa poleciło wyprawić ztąd batalion tutejszego wojska, którego miejsce mają zająć Sascy, a poźniój Austryaccy i Bawarscy żołnierze. Podobnyż środek zalecono w Xięstwie Reüss. W skutku tego, Sejm Saxen-Altenburgski, powołując się na spokojność swego kraju, zaniósł silną protestacyą przeciw tak niesłusznemu, jak go zowie, postępowaniu Ministerstwa Państwa, naruszającemu samoistność Xięstwa.

Włochy.

Rzym, 9 września.

Dziennik *Ami de la Religion* donosi z Rzymu, pod powyższą datą: „Od wielu dni szerzące się pogłoski, o zamierzonem na dzień wczorajszy republikańskiem powstaniu, napełniały obawą dobrze myślących i spokojnych mieszkańców. Tymczasem stało się wcale przeciwnie, i dzień wczorajszy nazwaćby raczéj można przypomnieniem d. 8 września 1846 roku, który był najpiękniejszym w życiu Piusa IX. Zamiast buntowniczych poruszeń, tłumy ludu, w świątecznych strojach, od rana już napełniały ulice, przez które Papież, według przyjętego zwyczaju, udawać się miał do kościoła *S. Maria del Popolo*, dla assystowania nabożeństwu. Za ukazaniem się Ojca św., zdawało się, że cały ten lud, przejęty żalem i skruchą, chciał go przebłagać za boleść i cierpienie, których od pewnego czasu, był mu, niestety, powodem. Nieprzerwane okrzyki czci i miłości towarzyszyły mu od Kwirynału aż do drzwi pomienionego kościoła, przed którym ustawione na placu *del Popolo* gwardya obywatelska i część legii Rzymskiéj, połączyły też swoje „*Evviva*“, z odgłosem uniesienia ludu, którego sam zdrowy instynkt otworzył mu znać nakoniec oczy na podstępy i knowania rewolucyonistów, chcących go wtrącić w przepaść anarchii i nędzy, aby tém łacniéj potém uczynić narzędziem swéj dumy. Znany Ciceroacchio był piérwszym, który to poczuł, i udawszy się w tych dniach do Kardynała Sekretarza-Stanu, Soglia, wyznał mu ze skruszoném sercem, iż wprawdzie dał się był uwieść podszeptom ultra-liberalistów, i użył na złe wpływu, jaki posiada u ludu; lecz teraz widząc powszechny nieład i nędzę; widząc, że ani on sam, ani nikt z ubogiego ludu nie ma zniskąd sposobu zarobić nawet na utrzymanie życia; poznaje, iż był na błędnéj drodze, i gotów jest, albo złożyć uroczyście narzucony mu niejako obowiązek przewodnika ludu, albo użyć go jedynie ku temu, aby nakłonić tenże lud do oparcia się dalszym namowom wichrzycieli i do poddania się z ufnością rozporządzeniom prawéj władzy i prawa.“

Dnia 14 września.

Ministerstwo podało się w massie do dymissyi, i P. Rossi otrzymał teraz rzeczywiście polecenie utworzenia nowego gabinetu. Stan krytyczny finansów powiększa się w groźny sposób.

— Przed kilku dniami, Poseł Rzeczypospolitéj Francuzkiéj otrzymał od Jenerała Cavaignac depeszę, względem Rzymskiego Ministerstwa, do Francyi podanéj, aby rząd Francuzki przysłał korpus wojska dla przywrócenia w Państwie Kościelném porządku i spokojności. Odpowiedź na to wezwanie brzmi: „Rząd Francuzki ofiaro-

Послѣдовавшій на это отвѣтъ слѣдующаго содержанія: „Французское правительство предложило австрійскому кабинету свое посредничество; но, что касается присылки войскъ въ церковную область, оно думаетъ что мѣра сія возбудила бы въ Австріи недовѣрчивость.“ Вышесказанную просьбу римскаго министерства повторилъ Папа собственноручнымъ письмомъ къ генералу Кавеньяку. Послѣдовавшій за симъ собственноручный отвѣтъ генерала двусмысленъ; изъ него не льзя даже съ достовѣрностію заключить, обѣщаетъ ли онъ, или отказываетъ. Вѣрно это будетъ зависѣть отъ обстоятельствъ.

— Сардинскій флотъ 10 с. м., пришелъ въ Анкону. Онъ состоитъ изъ 13-ти кораблей и 3,000 экипажа. Сверхъ того находятся на немъ 1,950 морскихъ солдатъ.

Миланъ, 22 Сентября.

Вчерашній день миновалъ спокойно, хотя всѣ ожидали возстанія. Австрійскіе офицеры до поздной ночи сидѣли въ кофейныхъ домахъ; патрули ходили обыкновенные. Изъ другихъ частей Италіи не много извѣстій, потому что журналы Тосканскіе, Римскіе и Піемонтскіе запрещены. Объ отсрочкѣ перемирія съ Сардиніею ничего не извѣстно.

— Въ Піемонтской газетѣ, 19 Сентября, обнародованъ декретъ Карла Алберта, которымъ общины Минтонъ и Рокебрунъ немедленно будутъ заняты Сардинскимъ правительствомъ и временно управляемы сардинскими законами до рѣшенія распрей, возникшихъ между Монакскимъ принцемъ и его подданными, которые 26 и 28 Іюня объявили, что желаютъ присоединиться къ сардинскому королевству.

— Фельдмаршалъ Радецкій, видя, что бѣглые Ломбардцы, находящіеся въ Тессинскомъ кантонѣ, продолжаютъ составлять, при помощи тамошнихъ мѣстныхъ начальствъ, заговоры противъ безопасности Ломбардіи, объявилъ швейцарскому правительству о предстоящей высылкѣ изъ Ломбардіи всѣхъ Тессинцевъ, о прекращеніи всѣхъ почтовыхъ сношеній съ этимъ кантономъ и о недѣйствительности Тессинскихъ паспортовъ, если они не засвидѣтельствованы австрійскимъ посланникомъ въ Швейцаріи. Швейцарскіе либералы, раздраженные этими мѣрами, не шутя хотятъ объявить Австріи войну.

— Въ слѣдствіе общаго мнѣнія, что во многихъ домахъ есть еще много скрытаго оружія и военной аммуниціи, хозяева которыхъ не хотятъ отдать сіи припасы опасаясь, чтобы они не были преданы военному суду, здѣшнее военное правительство предоставило еще трехъ одтчан дневный срокъ для оружія. Кто по истеченіи сего срока задержитъ огнестрѣльное и холодное оружіе, порохъ и проч., тотъ безъ различія состоянія будетъ приговоренъ къ смертной казни и въ 24 часа разстрѣлянъ. Этотъ приказъ подписанъ военнымъ губернаторомъ, генераломъ Вимпфеномъ, и приклеенъ на всѣхъ уличныхъ углахъ. Уже семь лицъ разстрѣляны въ слѣдствіе сего.

— Жители Венеціи, чтобы доказать, что они не согласны на перемиріе, сдѣлали въ двухъ мѣстахъ вылазку, но были отражены съ потерею 25 человѣкъ убитыми и 50 взятыхъ въ плѣнъ.

— Письма изъ Мессины сообщаютъ подробности о взятіи приступомъ сего города королевскими войсками, подъ начальствомъ главнокомандующаго генерала Филанджіери. Аттака началась собственно 3 Сентября, но только 7 числа городъ былъ бомбардированъ и занятъ. До 10,000 жителей бѣжали на англійскіе и французскіе корабли. Во время продолжавшейся борьбы, съ обѣихъ сторонъ совершены были такіе ужасающія злодѣянія, которымъ едва ли можно повѣрить въ настоящее время; говорятъ, что нѣкоторые плѣнные были умерщвлены, спечены и пожраны.

wał gabinetowi Wiedeńskiemu swe pośrednictwo; ale co się tyczy wysłania wojsk do Państwa Kościelnego, zwraca na to uwagę, że taki środek mógłby wzbudzić nieufność w Austryi. Powyższą prośbę Ministerstwa Rzymskiego powtórzył Papież w liście do Jenerała Cavaignac własnoręcznie podpisanym. Odpowiedź Jenerała własnoręcznie napisana jest zbaczająca tak, że nie można nawet zrozumieć z pewnością, czy obiecuje; czy odmawia ludzi, że to będzie zależeć od okoliczności.

— Wojenna flota Sardyńska wpłynęła 10-go b. m. do portu Ankony. Składa się z 13 żagli i 3,000 osady; oprócz tego ma na pokładzie 1,950 żołnierzy morskich.

Medyolan, 22 września.

Dzień wczorajszy, w którym spodziewano się tu powstania, przeszedł najspokojniéj. Oficerowie Austryaccy bawili do późna w kawiarniach, a patrole były zwyczajne. Z innych części Włoch niewiele mamy wiadomości, bo dzienniki Toskańskie, Rzymskie i Piemonckie są zakazane. O przedłużeniu zawieszenia broni z Sardynią nie mamy urzędowych wiadomości.

— W Gazecie Piemontskiéj, 19-go września, został ogłoszony dekret Karola Alberta, mocą którego, gminy Menton i Rokebrun będą niezwłocznie zajęte przez rząd Sardyński i tymczasowie rządzone prawami Sardyńskiemi, do czasu rozstrzygnięcia nieporozumień, wynikłych między Xięciem Monaco i jego poddanymi, którzy d. 26 i 28 czerwca oświadczyli chęć połączenia się z Królestwem Sardyńskiem.

— Feldmarszałek Radecki widząc, że zbiegli Lombardczycy znajdujący się w Kantonie Tessyńskim, ciągle knują, przy pomocy tamecznych władz, spiski przeciwko bezpieczeństwu Lombardyi, zawiadomił Rząd Szwajcarski o mającém nastąpić wysłaniu z Lombardyi wszystkich Tessyńczyków, o zawieszeniu wszelkich pocztowych i handlowych stosunków z tym Kantonem, jako też o nieważności Tessyńskich paszportów, skoro te nie będą poświadczone przez Posła Austryackiego w Szwajcaryi. Liberaliści Szwajcarscy, rozjątrzeni przez te środki, nie żartem chcą wydać wojnę Austryi.

— Powszechne mniemanie, że w domach wiele jeszcze jest ukrytéj broni i amunicyi wojennéj, któréj właściciele nie chcą wydać, z obawy, aby pod sąd wojenny nie zostali oddani, spowodowało tutejszy rząd wojskowy do udzielenia jeszcze 3-dniowego terminu dla złożenia broni. Kto po upłynieniu tego terminu zatrzyma broń, bądź palną, bądź sieczną, proch i t. p., bez względu na stan swój będzie na śmierć skazany i w przeciągu 24 godzin rozstrzelany. Ten rozkaz dzienny podpisany jest przez Gubernatora wojennego, Jenerała Wimpffen, i na wszystkich rogach ulicy przylepiony. Siedm osób już w skutek tego rozstrzelano.

— Wenecyanie, chcąc dać dowód, że nie przyjmują zawieszenia broni, wykonali w dwóch punktach wycieczkę, lecz ze stratą 25 zabitych i 50 jeńców odparci zostali.

— Listy z Messyny dają szczegóły zdobycia tego miasta przez wojska Neapolitańskie, pod dowództwem naczelnego Wodza Jenerała Filangieri. Attak właściwie rozpoczął się 3 września, ale aż 7 dopiéro miasto było zupełnie prawie zbombardowane i zdobyte. Do 10,000 mieszkańców schroniło się na okręty Angielskie i Francuzkie. W dniach trwającéj walki, okropności trudne do uwierzenia miały być z obustron popełnione; mówią o zabiciu, upieczeniu i pożarciu kilkudziesięciu jeńców.

ВИЛЬНА, въ Тип. Ѳ. Гликсберга—Печ. позвол. 1-го Октября 1848 г. Испр. долж. Ценз. и Кав. *А. Мухинъ.*